

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра музичної фольклористики

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**„Музичний фольклор
для диригентів”**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	«Хорове диригування», «Симфонічне диригування»
Статус	Обов'язкові компоненти освітньої програми циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.8.15, ОК3.9.12)
Загальний обсяг	2 кредити ЄКТС (60 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен (2)
Термін викладання	2 семестр
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування

Львів – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни „Музичний фольклор для диригентів” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробники:

Лукашенко Лариса Валентинівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної фольклористики;

Рибак Юрій Петрович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної фольклористики.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Музичної фольклористики* «22» червня 2021 р., протокол № 6

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками дослідницької, творчої та педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Основним завданням дисципліни є ознайомлення студентів з жанрами музичного фольклору, композиційними та структурними будовами найрозповсюдженіших мелотипів вокальної та формами інструментальної музики, з основними поняттями музичної фольклористики та найновішими досягненнями сучасного українського й зарубіжного етномузикознавства, а також підготовка студентів до самостійної аналітичної та наукової роботи із народними вокальними та інструментальними творами під час написання курсових та бакалаврських робіт, тощо.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 7	Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
РН 9	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами									
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс				II курс					
						Всього	у тому числі:			Семестри									
	лекційні	індивідуальні	практичні		1		2	3	4	5	6	7	8						
	Кількість тижнів в семестрі																		
Музичний фольклор для диригентів	2			2	60	30	30												

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		
I		2	60	30	30			30
	1							
	2	2	60	30	30			30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Фольклор та фольклористика: основні теоретичні поняття. Народне виконавство.	год.
Тема 1. Поняття предмету. Культура усної традиції; культура писемної традиції. Усно-писемна культура, фольклоризм.	2
Тема 2. Народно-музичне виконавство. Види виконання. Засоби виконання. Народне багатоголосся.	2
Тема 3. Інструментальна культура. Народні інструменти їх систематизація.	2
Тема 4. Народно-музичні стилі. Виконавські стилі. Географічні й історичні стилі.	2
Змістовий модуль 2. Основи типології.	
Тема 1. Культуро-жанрова система музичного фольклору.	2
Тема 2. Типова форма. Основи будови і аналізу народнописемної творчості.	2
Змістовий модуль 3. Приурочений обрядовий фольклор. Календарні цикли	
Тема 1. Зима.	2
Тема 2. Весна.	2
Тема 3. Літо.	2
Тема 4. Сезонно-трудоий фольклор.	2
Змістовий модуль 4. Приурочений обрядовий фольклор. Родинні цикли	
Тема 1. Весілля.	2
Тема 2. Хрестини та похорон.	2
Змістовий модуль 5. Неприурочений фольклор. Народнопрофесіональна музика	
Тема 1. Звичайні.	2
Тема 2. Дитяча народномузична культура.	2
Тема 3. Музика народних співців-професіоналів. Музика народних інструменталістів.	2

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття предмету. Культура усної традиції; культура писемної традиції. Усно-писемна культура, фольклоризм.	2
2.	Сучасний стан та перспективи функціонування народної творчості.	1
3.	Народно-музичне виконавство. Види виконання. Засоби виконання. Народне багатоголосся.	1
4.	Народні інструменти їх систематизація.	1
5.	Народно-музичні стилі. Виконавські стилі. Географічні й історичні стилі.	1
6.	Культуро-жанрова система фольклору.	2
7	Типова форма. Основи будови і аналізу народнопісенної творчості.	2
	Поточний контроль	2
8	Зимовий жанровий цикл	1
9	Весняний жанровий цикл.	2
10	Літній жанровий цикл.	2
11	Трудовий фольклор.ф	2
12	Весільний жанровий цикл.	2
13	Хрестини та похорон.	1
14	Звичайні твори	1
15	Дитяча народномузична культура.	1
16	Побутова усно-писемна культура. Пісні літературного походження. Пісні-романси.	1
17	Народні професіонали. Співці.	1
18	Народні професіонали. Інструменталісти.	1
19	Народна танцювальна музика	1
20	Підсумковий контроль (екзамен)	2
	Разом годин	30

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розподіл балів, які отримують студенти

№ з/п	Вид навчальної роботи	стаціонар	
		Оціночні бали (за об'єм роботи)	Всього
2 семестр			<u>100</u>
<i>поточний контроль</i>			50
1	Відвідування лекцій та ведення конспекту	1 x 12	12
2	Робота із підруниками	1 x 12	12
3	Конспектування додаткової літератури	1 x 12	12
4	Виконання домашніх завдань	1 x 14	14
<i>підсумковий контроль</i>		екзамен	50

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

0-17	Г	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Метод проблемного викладення.
4. Частково-пошуковий, або евристичний.
5. Дослідницький.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бібліографія українського народознавства: у 3 т. / зібрав і впорядкував М. Мороз. – Львів: ІН НАНУ, 1999. – Т. 1 Фольклористика: у 2 кн. – 1113 с.
2. *Іваницький А.* Українська музична фольклористика (методологія і методика): навч. посібник. – Київ : Заповіт, 1997. – 392 с.
3. *Іваницький А.* Український музичний фольклор : підручник для вищих учбових закладів. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 320 с.
4. *Іваницький А.* Українська народна музична творчість: Навч. посібник / Під ред. М.М. Поплавського. – 2-е вид., допр. – Київ, 1999. – 222 с.
5. *Іваницький А.* Хрестоматія з українського музичного фольклору: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-IV рівнів акредитації. – Київ, 2008.
6. *Історія української музики: у 7 т.* – Київ, 2016. – Т. 1. – Кн. 1.
7. *Колесса Ф.* Українська усна словесність. – Львів, 1936.

Додаткові

1. *Возняк О., Луканюк Б.* Гаївки: Спроба генотипної класифікації. – Львів, 2015.
2. *Гошовский В.* Типы украинских колядок и ареалы их распространения // У истоков народной музыки славян: Очерки по музыкальному славяноведению. – Москва: Советский композитор, 1971. – С. 85-97.
3. *Гошовский В.* У истоков народной музыки славян: Очерки по музыкальному славяноведению. – Москва: Советский композитор, 1971. – 304 с.
4. *Жнивварські пісні /* упоряд. Ю. Крутя. – Київ: Музична Україна, 1971. – 211 с.
5. *Завальнюк А.* Основні типи українських літніх обрядових пісень та їх мелодіалектні різновиди // П'ята конфер. дослідників народн. музики червононоруських (галицько-володимирських) та суміжн. земель. – Львів, 1994. – С. 46-51.
6. *Ігри та пісні: Весняно-літня поезія трудового року. Збірник /* упоряд., передм. і прим. О.Дея; Нотний матеріал упоряд. А.Гуменюк. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1963. – 671 с.
7. *Квитка К.* Избранные труды: в 2 т. / Сост. и коммент. В.Л. Гошовского. – Москва: Советский композитор, 1971, 1973. – Т. 1. – 1971. – 384 с.; Т. 2. – 1973. – 423 с.
8. *Квитка К.* Песни украинских зимних обрядовых празднеств // Избранные труды: в 2 т. / сост. и коммент. В. Гошовского. – Москва: Советский композитор, 1971. – Т.1 . – С. 103-155.
9. *Квитка К.* Вибрані статті: у 2 ч. / Упоряд., передм. та комент. А.І. Іваницького. – Київ: Музична Україна, 1985-1986. – Ч. 1. – 1985. – 142 с.; Ч. 2. – 1986. – 152 с.
10. *Кирдан Б., Омельченко А.* Народні співці-музиканти на Україні. – Київ: Муз. Україна, 1980. – 183 с.
11. *Клименко І.* Купальсько-петрівські мелотипи Прип'ятського Полісся: Матеріали до атласу музичних діалектів // Проблеми етномузикології: зб. наук. пр. / упоряд. О. Мурзина. – Київ, 1998. – Вип.1. – С. 107-136.
12. *Клименко І.* Мелогеографія жнивних наспівів басейну Прип'яті: Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. – Київ, 2001. – 20 с.
13. *Климець Ю.* Купальська обрядовість на Україні. – К.: Наук. думка, 1990. – 144 с.
14. *Колесса Ф.* Наверствування і характеристичні признаки українських народних мелодій // Колесса Ф. Музикознавчі праці / підгот. до друку С. Грица. – Київ: Наукова думка, 1970. – С. 248-269.
15. *Луканюк Б.* До історії терміна „етномузикологія” // Етномузика. – Львів, 2006. – Число 1. – С. 9-32. – Наукові збірки ЛДМА ім. М. Лисенка. – Вип. 12.
16. *Луканюк Б.* К теории песенного типа // Народная песня. Проблемы изучения: сб. науч. трудов / ред. кол.: В.Е. Гусев и др. – Ленинград, 1983. – С. 124-136.
17. *Луканюк Б.* Пам'ятка студента-практиканта і збирача-початківця: Методичні рекомендації. – Рівне, 2001. – 24 с.
18. *Луканюк Б.* Питання методики географічного етномузикознавства й етнографічне регіонування західноукраїнських земель // Перша конференція дослідників народної музики західноукраїнських земель: Тези наук. повідомлень / упоряд. Б.С. Луканюк. – Львів, 1990. – С. 5-8.

19. *Луканюк Богдан, Добрянська Ліна.* Спроба мелотипології весільних ладканок і пісень західного Полісся та західної Волині // Етнокультурна спадщина Полісся / Ред.-упоряд. В.П. Ковальчук. – Рівне, 2004. – Вип. 5. – С. 95-108.
20. *Людкевич С.* Передмова // Галицько-руські народні мелодії: [у 2 ч. / Зібрані на фонограф Йосифом Роздольським, списав і зредагував Станіслав Людкевич. – Львів, 1906. – Ч. 1. – (Етнографічний збірник Наукового товариства ім. Т.Шевченка у Львові, т. 21).
21. *Мацієвський І.* «Троїста музика» (до питання про традиційні інструментальні ансамблі) // Мацієвський І. Ігри й співголосся. Контонація: Музикологічні розвідки. – Тернопіль: Астон, 2002. – С. 95-111.
22. *Мишанич М.* Українські весняні величальні пісні: ранцівки // Етномузика. – Львів, 2007. – Число 3 / Упоряд. Ю. Рибак. – С. 67-94.
23. Народна творчість та етнографія: Журнал. – Київ: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського.
24. *Правдюк О.* Українська музична фольклористика. – Київ: Наук. думка, 1978. – 327 с.
25. *Сабан Л.* Спроба етнографічної жанрової класифікації гуцульських танців // Перша конференція дослідників народної музики західноукраїнських земель: тези наук. повід. / Упоряд. Б.С. Луканюк. – Львів, 1990. – С. 20-23.
26. *Хорнбостель Э. Закс К.* Систематика музыкальных инструментов // Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка: Сб. ст. и матер.: в 2 ч. – Москва: Советский композитор, 1987. – Ч. 1. – С. 229-261.
27. *Українська фольклористична енциклопедія:* у 2 т. Т.1: А – Л / упорядник М.Дмитренко. – Київ, 2018. – 740 с.
28. *Ярмола В.* “Крутак” – локальний інструментально-танцевальний жанр в фольклорній традиції западного Полесья: матеріали к изучению // Tradicija ir dabartis. Klaipėda, 2018. P. 189–214.
29. *Ярмола В.* Мандрівні музиканти Західного Полісся : штрихи до портрета лірника Івана Власюка // Етномузика. – Львів, 2019. – Ч. 15. С.83-112.

Нотографія

30. Архів Лабораторії музичної етнографії кафедри музичного фольклору Рівненського державного гуманітарного університету.
31. Весільні пісні: У 2 кн. / Упоряд. і прим. М.Шубравської. – Київ: Наукова думка, 1982. – Кн. 1. – 872 с.; Книга 2. – 680 с.
32. *Гапон Л.* Інсценізація весільних обрядів: Навчальний посібник для студентів спеціалізації «музичний фольклор» / Заг. редакція Ю. Рибак. – Рівне, 2006. – 147 с.
33. *Гошовский В.* Украинские песни Закарпатья / под. ред. Л. Лебединского. – Москва: Советский композитор, 1968. – 468 с.
34. Ігри та пісні: Весняно-літня поезія трудового року. Збірник / упоряд., передм. і прим. О.Дея; Нотний матеріал упоряд. А.Ігуменюк. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1963. – 671 с.

35. *Квітка К.* Українські народні мелодії. Київ, 1922. – 236 с. (Етнографічний збірник Українського наукового товариства в Києві, т. II).
36. Колядки та щедрівки. Зимові обрядова поезія трудового року / упоряд., передм. і прим. О. Дея. Нотний матеріал упорядкував А. Гуменюк. – Київ: Наукова думка, 1965. – 804 с.
37. Лірницькі пісні з Полісся: Матеріали до вивчення лірницької традиції // Зап., упоряд. і прим. О. Ошуркевича; нотні транскрипції Ю. П. Рибак. – Рівне, 2002. – 139 с.
38. Мелодії древнього Нобеля / записи, транскрипція і впоряд. Р. В. Цапун. – Рівне: Перспектива, 2003. – 128 с.
39. Музичний фольклор з Полісся у записах Ф. Колесси та К. Мошинського / Упоряд., вступ. ст., прим., пер. з пол. С. Грици. – Київ: Музична Україна, 1995. – 432 с.
40. Народна музика північної Рокитнівщини (за матеріалами експедиції 2001 року) / Упоряд. Ю. П. Рибак, Л. Гапон. – Львів: Сполом, 2002. – 108 с.
41. Сербинівське весілля / запис, транскр. і впор. Р. Цапун. – Рівне: Перспектива, 2001. – 144 с.
42. *Смоляк О.* Весняна обрядовість Західного Поділля в контексті української культури: Монографія: У 2 ч. – Тернопіль: Астон, 2001. – Ч. 2. – 392 с.
43. *Цехмістрюк Ю.* Народні пісні Волині: Фонографічні записи 1936-1937 років: Джерельні матеріали та видання Богдана Столярчука; відчитання та редакція Богдана Луканюка. – Львів; Рівне, 2006. – 478 с.

Дискографія

44. Берви: Традиційна музична культура України [аудіо компактдиск] / Проект «Моя Україна. Берви» / Арт Екзистенція, УЕЛФ, Арт Велес. – Київ, 2001.
45. Зелений шум Полісся: Традиційна культура Поліського краю [мультимедійний компактдиск] / Арт Екзистенція, УЕЛФ, Арт Велес. – Київ, 2002.
46. Пісні Погориння: Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся. Традиційна музика. Ч. 1. / упоряд. В. Ковальчук. – Київ: Етнодиск, 2004.
47. «Рано-рано да зійду на гору»: Традиційна музика Полісся: у 2 ч. [аудіо компактдиск] / Культурологічна експедиція МНС України. – Київ: Українська експериментальна лабораторія фольклору, 1997.
48. Українська епічна традиція [мультимедійний компактдиск] / Арт Екзистенція, УЕЛФ, Арт Велес. – Київ, 2003.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- <http://www.ukrfolk.kiev.ua/BERVY>
<http://rufolk.chet.ru/pages/tutorial/1.html>
www.ruthenia.ru/folklore/folklorelaboratory/belous.htm
<http://www.duh-i-litera.Htm>
<http://www.geocities.com>
<http://ukrnov.Catp.org.ua/duh/3.html>

<http://www.pisnia.iatp.org.ua/koh.htm>
<http://www.kremenets.com.ua/ukrain/legends/legends.htm>
<http://slovoto.org/tryanov/ballads/>
<http://lzbornik.narod.ru/hrushukr/hrush419.htm>
www.droop.by.ru/zarub/num1.htm
<http://ukrlife.org/main/library.html>).